

Hétfői

FRISS UJSÁG

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Muntenia (Zárda ucca) 4.

Főszerkesztő és Kiadó:
Joláthy B. Zoltán

Előfizetési árak:
Romániában egy évre 200 Lei
Csehszlovákiában egy évre 90 cK.

A magyar

kisebbség számára a politika boszorkánykonyháján valami ismét fő a fazékban. Egyszer arról hallunk, vagy olvasunk, hogy a kormány több tagja: miniszterek, államtitkárok bizottságként foglalkoznak a kisebbségi kérdés tanulmányozásával. Mások az a hír ütközik a szemünkbe, hogy állítólag tervezgetések, megbeszélések folynak az itteni kisebbségek politikai pártjainak ezutáni tervszerű, megegyezéssel együttműködéséről, egységes politikai fronttá való összegigazodásáról. Harmadik hír, hogy Jorga, a román politikai életnek ez az egyik legbecsültebb, de még sem eléggé megbecsült, talán a legideálisabban gondolkodó kiválósága — nem először és valószínűleg nem is utoljára — megint nyilatkozott a mi sorsunkról, a kisebbségeket Romániában is megillető méltányosabb elbánásról, ahhoz való jogunkról, hogy kulturális és gazdasági tradícióink értékeit megőrizhessük, tovább is szabadon gyarapíthassuk. Mindezekből, amelyek, csak a legutóbbi hetek jelenségei — s ezenkívül még sok másból is az látszik, hogy a kisebbségi kérdés újabban ugyan csak foglalkoztatja a román politikát, amely ezt a kérdést éveken át egyáltalában nem akarta kérdésnek sem elismerni, arról tudni sem akart. A mostani elég nagy mozgolódás, sütés-főzés ennek a felfogásnak lényeges megváltoztatását szembe tűnően mutatja... Hogy milyen lesz az újabb eredmény, a tálalás ezután a sütés-főzés után, — még nem tudhatjuk. Afelől azonban csak bizakodók lehetünk, hogy egy évezred viharában megedzett népünk fennmaradása változhatatlan bizonyosság!

Házasságok és házasságkötések története

Régi idők, amikor rabolták és vásárolták a feleségeket

(Szatmár, 1928 március 5.)
Alig van kérdés, amely annyira foglalkoztatná a leányok fantáziáját, mint a férjhezmenés problémája. Társaságokban, bizalmas barátnők meghitt együttesében, zsuron, sőt még az iskolának könyvszagu padjaiban is ez a legfőbb téma, amely minden leányt érdekel és minden anyát... foglalkoztat. Mégis milyen kevesen vannak közülük, akik tudják, hogy a régeimúlt korszakokban nem volt ilyen egyszerű dolog a házasság, mint ma és a férjhezmenés sem ment olyan simán mint manapság. Nem mondom, hogy mostanában olyan könnyű férjet kapni a kislányoknak, sőt a különböző intrikák és jótanácsok miatt sokszor meggyűlik a bajuk a szülői hatalommal, de mi ez azokhoz az időkhez képest, amikor a leányokat a papa minden tekintetben nélkül eladta négy ökörért, mint a görögöknél, Homeros korában, vagy a mongoloknál, ahol öt teve volt egy fiatal kislány ára. A történelemelőtti idők homályában, amikor még kialakult társadalmi szervezet még a legprimitívebb formában sem állott fenn, valószínűleg egyáltalában nem ismerték a házasságot, mint a férfi és a nő egy-

másmelletti életének szabályozott viszonyát. Hogy ez az állapot mit jelentett, azt még néhány évvel ezelőtt nehéz lett volna elképzelni. Ma azonban már némi fogalmat alkothatunk magunknak ezekről a kulturálatlan szerelmi viszonyokról, ha a bolsevisták szabadszerelmi teóriájának gyakorlati megvalósulását ismerjük. Azonban az ősi állapotokból lassan mégis csak kibontakozott az első társadalmi szervezet és megalakult az első család. Hogy ez a kialakulási folyamat miképpen folyt le, azt csak hipotézisekkel lehetne megvilágítani. — Magától értetődik, hogy a házasság formája és a házasságkötés módja merőben különbözött a mai szokástól. A leányokat rendszeren az apa adta nőül és bizony nem sokat kérdezte, hogy tetszik-e a vőlegény, vagy sem. Rendkívül érdekes Augustusnak, a nagy római imperatornak az a rendelete, mely szerint azt a leányt, aki husz éves koráig nem ment férjhez, pénzbírsággal büntették. Ma Musolini a férfiakat bünteti, ha nem nőstülnek meg idejében. Sic transit glória mundi! — Abban a korban pedig, amikor a férfiak emancipálni kezdték magukat a patriarchális rendszer nő-

uralma alól, kialakult egy romantikus feleségszerzési fórum, a nőrablás. Egy francia tudós, Letourneau, a nőrablást azzal magyarázza, hogy az elrablással akarta az akkori férfi szimbólizálni a nő feletti korlátlan rendelkezés jogát. A nőrablással kapcsolatosan érdekes szokások állanak fenn az egyes népeknél. A Loangó partján a férj és az anyós csak távolról és lesütött szemekkel érintkeznek egymással, az araukanoknál pedig a férfi a nő házába költözik, de az anyós sohasem szól hozzá. — Ó, hol vagytok partjai Loango-nak!... A házasság kötésnek sokkal civilizáltabb alakja volt a nővásárlás. A nővásár főleg Erdélyben volt szokásban 'sinnen ered az 'eladó lány' kifejezése is. — Némelykor a feleségszerzés módját a vőlegénynek bizonyos személyes szolgáltatásában, vagy szolgálatában írta elő. A szolgálati házasság intézménye a hébereknél is ismeretes volt, amint azt Jákob Lábán viszonya mutatja. A jogi felfogás világosodása, majd a reneszánsz individualizmusa kialakították a házasság mai formáját, amely ma a társadalom erkölcsi tisztaságának és a gyermek jobb nevelésének megingathatatlan sáncát kellene, hogy képezze.

Szatmár legújabb botránnya

A „Dácia” fedezékében működő „Sfatul Negustoresc” klubbjában folyó kártya csaták förtelmei

(Szatmár, 1928 március 8.) A „Hétfői Friss Ujság” csak a legutóbb foglalkozott a „Toti” szerencsejáték veszedelmes és építő botrányság ügyével, amelyet egyes szatmári lokálokban zavartalanul üzték a könnyen beguró fialaiság kárára. Ma pedig megállapíthatjuk, hogy most már a „Dácia” fedezékében működő „Sfatul Negustoresc” címet viselő, erkölcsi testület klubb helyisége is gyanús és tiltott szerencsejáték üzemekre nyújtott alkalmat, ahol egyes élelmes és lelkiismeretlen emberek már hónapok óta a kereskedők kifosztására törekedtek. Az itt folyó kártyacsaták hatalmas méreteinek illusztrá-

lására talán elég volna felemlítenünk, hogy a klubb helyiség tulajdonképeni bérlői, Andronescu és Horváth, január havában cca. 100.000 lei pinkapénzt zsebeltek be, ami mindenestre igen súlyosan dokumentálja a Sfatulnál dühöngő kártya-szenvedélyeket. Természetesen ezek a veszedelmes arányú kártya manőverek sem maradtak a hatóságok előtt sokáig titokban s állítólag egy szatmári uriaszony feljelentésére az ügyészség is tudomást szerzett ezen erkölcsi testület orve alatt folyó üzelmekről. Értékelésünk szerint a feljelentő uriaszony férje is egyike volt azoknak, aki jó néhány ezres-

bankóval fizette meg a „Sfatul-Negustoresc” kártya szobáinak szerencse játékokkal fertőzött levegőjét, míg aztán az ügyészség egyik vezető embere a múlt hét elején váratlanul megjelent a klubb helyiségeiben és erőlyes gesztussal szétrobbantotta a tetten ért társaságot éppen akkor, amikor a legszenvedélyesebb méreteket jávában folyt a már rendszerré vált szerencsejáték. — Az eljáró ügyész nyomban lefoglalta a bankot és a jelenlevők ellen a legerélyesebb eljárást tette folyamatba. Az ügyészségben még az nap megkezdődtek ebben az ügy-

GYERMEKKOCSI
Igelesóbb Bui. Basara-
bilor (Batthyány u.) 11. Hermann
TELEFON: 25 -nál

Nem reklám!!

Spitz Béla
cég, Ezlet átépítés miatt, az összes raktáron lévő áruit
bámulatos-olesón árusítja ki.

Nem reklám!!

Mivel az élet felét az ágyban töltjük

ben a kihallgatások. A nyomozás érdekében azonban az ügyészség minden további információt megtagadott s így teljes részletességgel nem számolhatunk be olvasóinknak erről a legfrissebb botrányról, amelyben egyébként a kiszivárgottak szerint, igen tekintélyes kereskedők, vidéki gazdálkodók s nagykárolyi magas állású tisztviselők nevei szerepelnek. Ezek szerint, — az eddig kihallgatottak listáján, — szinte megdöbbentően, olyan kereskedők is szerepelnek, akikről köz tudomásu, hogy állandóan pénzarokkal küzdének s így nagyon valószínűnek látszik, hogy ezen anyagi zavaraiat a »Sfatul Negustoresca«, mint erkölcsi festület klubb helyiségében folyó kártyastikliknek köszönhetik. Minden esetre igen jellemző a »Sfatul Negustoresca« ve-

zetőségére, hogy hatósági beavatkozásnak kellett jönnie, hogy véget vessen a klubb kebelében dúló üzelmeknek. De jellemző ez azokra is, akik a sokszor hihangsúlyozott piaci pénztelenségre hivatkoztak s amelyet a legnagyobb hangon éppen azok hirdettek, akiknek semmire a világon másra nem tellett, csak éppen a kártyára. — A Schön Sámuelek 72.000 leije és a Weisz Patyik 54.000 leije miatt mi egyáltalán nem aggodunk, ellenben tiltakoznunk kell az ellen, hogy a kis szatócsoknak alkalmuk nyíljon egész existenciájukat elveszíteni abban a klubb helyiségben, ahol épp ellenkezőleg, — a kereskedők érdekeinek megvédését célzó teremő akarásoknak kellene megnyilvánulni. — Kíváncsian lesünk a további fejleményeket, melyekről olvasóinknak még hírt adunk.

Papp János postafőtiszt elmonopolizálta a bélyegárusítást Szatmáron

A közönség és a költözések panassa

(Szatmár, 1928 március 9.) A szatmári postahivatalnál egy az egész országban talán egyedül álló rendszer van bevezetve, hogy a postahivatal a saját kebelében, a posta felvevő helyiségben trafikot rendezett be és itt árusítja a bélyegeket és a különböző dohánygyártmányokat. Ezt a pavillont a posta egyik főtitkárja: Papp János bírja bérbe, ugyanaz a hivatalnok, aki a város trafikosa és más bélyegellátóhelyeinek a postabélyegeket ellátására nagyon kiszolgálja. Ez eddig talán nem is lenne baj és lehetséges, hogy a postafőnökség sem látott benne incompatibilitást, mert ellenkező esetben valószínűleg nem rendezte volna be azt a helyiséget és nem adta volna ki bérbe éppen Papp Jánosnak. Sőt a közönség érdekeit tekintve talán előnyös is ez a bódé ott a postahivatalban és senki sem tiltakozott volna meg rajta, ha a város más trafikjában a bélyegárusítás nem okozna folytonos nehézséget. Ugyanis az történik, hogy amíg a posta bódéjában rendszeresen és folytatódóan lehet bélyeghez jutni, addig a tőzsdék sokszor hetekig nem jutnak bélyegellátványhoz. Ez nemcsak a tőzsdéseknek jelent nagy kárt, de a közönség szempontjából is nagyon kényelmetlen. Most azután kiderült, miért nem lehet a városban máshol, mint a postán bélyegket kapni. És ha már lehet is, akkor napokat kell rá várni, ácsorogni és az igényelt meny-

nyiséget sohasem adják ki. Ugyanis a posta főpénztárosának, Papp Jánosnak igazán nem érdeke, hogy a postatrafikósának, Papp Jánosnak konkurenciát csináljon. — Papp János ugyanis, mint postafőtiszt és ügyis, mint trafikos, nagyon jól tudja, hogy akinek bélyegre van szüksége, az — ha nem tudja a trafikokban beszerezni, — okvetlen elmegy a postára és a Papp János tőzsdéjében meg fogja azt vásárolni. Ezért az eljárás miatt a szatmári tőzsdések körében óriási az elkeseredés és a trafikosok közül már többen le is mondtak a bélyegárusítás elvezetéről. Akik még bírják a vezérigazgatósághoz, hogy szüntesse meg ezt a lehetetlen állapotot. De ezt kívánja a közönség érdeke is, amely a napi élet gyors átemében nem ér rá minden öt leies bélyegért a postára szaladni, mert Papp János főpénztáros, földhirtokos, többázörös háztulajdonos és trafikos urnak ez így tetszik. Mégis csak különös, hogy egy egész nagy város közönsége nem számítva a számos kis tőzsdés egyszisztenciáját, — egy ember kénye — kedvének legyen kiszolgáltató. Ugy hisszük, hogy a postavezérigazgatásnak sem ez az intenciója.

Legszébb Perzs szőnyegek, legjobb angol gyapjú fonalak legelőnyösebben
őzv. Friedmann Jenőné-nél
(Ösztreicher palota)

tegyük otthonunkat kellemessé egy **KÉSZÜL: „Record“** paplannal Szatmár. Str. Cuza Voda (v. Eötvös u.)
13.

Hogyan oltották be a mikolai nemességet a ozeglédi Unghváryak családfájába?

Görzö Bertalan, volt vármegyei főlevéltáros nyilatkozata a „Szamos“ fenti című cikksorozataira

III. Közlemény

— Lapunk 5 és 6-ik számában már ismertettük ezen nyilatkozat bevezető részeit s ugyanakkor megemlítettük, hogy ezen nyilatkozat a következő részében már szenczió erejével fogja megvilágítani ezen kétországra szóló érdekes ügy, sok letelepést tartogató részletet. Most pedig, mint külön érdekességet kell felemlítenünk, hogy az alábbi nyilatkozatfolytatást csak a harmadszori expedíálásra kaptuk kézhez s ez volt egyúttal az oka annak, hogy négy hétig vártunk ezen további közleményre. Ezen idő alatt nagykárolyi szerkesztőségünk más oldalról származó s felette érdekes adatok birtokába jutott, amelyeknek nyilvánosságra hozatalát — az alábbi nyilatkozat befezése utánra, — mint meglepő szenzációt tartogattuk.

(Budapest, 1928 március 4.)

A Nagykárolyban beszerzett iratokat idehaza átvizsgáltam és arra jöttem rá, hogy Unghváry Ferencz fiának, Józsefnek a neje Gőz Erzsébet lehetett, mert a házassági anyakönyvbe Unghváry József sem születéshelye, sem atyja neve, sem származási helye nincs bevezetve, amíg Gőz Erzsébetről születési és származási helye be van vezetve. Megállapítottam továbbá azt is, hogy Unghváry Józsefnek halotti anyakönyvi kivonatából sem tűnik ki, hogy czeglédi születésű volt, az sem, hogy atyja János volt, ellenben egy igen fontos körülményt találtam abban és pedig azt, hogy „erdemes“ Unghváry József tehát nemes ember volt s így kétségtelennek látszott, hogy nem a Czegléden született Unghváry József, hanem a Mikoláról Czeglédre költözött Unghváry József vette el feleségül Gőz Erzsébetet. Ezen feltevésemet megerősítették még a rettegő Unghváry családdal a czeglédi Unghváry László által folytatott rokon levelezések is. Ezek után én összeállítottam a beszerzési táblázatot, megfogalmaztam a kérvényt, Milcsevics beszerezte az anyakönyvi kivonatokat és így teljesen felszereltem átadtam Bernolák Nándor volt miniszter ügyvédnek. Milcsevicsék, ezen munkálkodásomért, utiköltség és napidijaim fejében összesen öt millió koronát fizettek. Bernolák beadta a belügyminiszteriumba, az országos levéltár véleménye alapján a nemességet a belügyminiszter igazolta és kiadta az erről szóló okiratot. 1925 július 7-én. Jóval később — 1926 február hó első napjaiban eljött hozzám Milcsevics és kérdőre vont, hogy miféle okmányokat hoztam én neki Mikoláról, ille-

tőleg Nagykárolyból, mert azokat Dr. Lengyel Zoltán ügyvéd hamisítványoknak jelentette ki és emiatt bűnvádi feljelentést tett ellene. Én megbotránkozva utasítottam vissza a gyanúsítást, amire Milcsevics kijelentette, hogy most már ő személyesen akar meggyőződni arról, hogy az okmányok hitelesek és helyesek-e és ezért azonnal le akar utazni Nagykárolyba. Én készségesen kijelenttem, hogy leutazom vele, ami meg is történt. Midőn 1926 február 10-én bementünk a nagykárolyi levéltárba, ott találtuk Rácz Miklós levéltárost és Bodon Auréliát irakodni. Milcsevics azonnal előtörtölt Rácz Miklós-nak mindenképp azt az okmányt, mely szerint Unghváry Ferencznek a fia József Mikoláról Czeglédre költözött, valamint másik két darab okmányt és kérdezte tőle, hogy emlékszik-e arra, hogy ezt és a többi okmányt ő állította-e ki, ő záradékolta-e és ő írta-e alá? Erre Rácz Miklós azonnal azt válaszolta, hogy igen, — határozottan emlékszik ezekre a dolgokra. Ekkor Milcsevics kérte, hogy mutassa meg az eredeti okmányokat. Rácz levéltáros elő is hozta a két okmány eredeti könyveit, azonnal meg is találtuk az azokból kiírt másolatokat, ellenben azt az okmányt, melyben az 1809 évi nemesi összeírásnak Mikola közönségre vonatkozó része foglaltatik a melyről a vonatkozó másolat készült, — nem találtuk. — Ekkor Rácz megjegyezte, hogy már többször volt itt Dr. Lengyel Zoltánnak megbízásából egy budapesti és egy szatmári ügyvéd, valamint Dr. Lengyel Zoltán sógora, az itt Nagykárolyban lakó Dr. Vetzák Ede ügyvéd és nézegették a könyveket.

(Vége következik)

Ha kellemesen akar szórakozni Vasuti restit,
akkor keresse fel a teljesen újjá varázsolt

ahol a legkényesebb igényeknek is megfelelő komfortban részcsül. Izletes és kitűnő házi kosztja, elsőrendű fajborai jobb időkre emlékeztet. Figyelmes kiszolgálás mellett olcsó és jó abbonoma kapható.

RÓTH LAJOS ÉS TÁRSA BANKHÁZ

TELEFON: 41. és 136.

Valuták

csekkek, arany, ezüstpénzek vétel, eladása

STRADA LUCACIU (HAM JÁNOS UCCA) 10. TÖRVÉNYSZÉK MELLETT

Kölcsönök, Betétek

legelőnyösebben idegen valutában is

Sorozatjegyzőszály

Húzás minden hónapban Milliós nyeremények

TELEFON: 41 és 136.

Biztosítóosztály

A Steua Romaniei volt Phoenix Bécsi főügynöksége

Összinté hozzászólás a szatmármegyei sváb propagandához

(Szatmár, 1928 március 5.)
Mult számunkban kimutattuk, hogy a nagykárolyi sváb propaganda vezér fogadatlán prókátoroskodása csak ellenszenvvel találkozik a szatmármegyei (sváboknak mondott) magyaroknál s most pedig rövid történelmi bepillantását adjuk a felszínre került szatmármegyei sváb kérdésnek, amelyről ugyancsak megállapítottuk, hogy ilyen tulajdonképpen nincs is, ilyen legfeljebb a propagandisták iskolázott képzelet világában, eselleg a nagykárolyi teleholdban van. Mert ha történelmileg vizsgáljuk is meg a kérdést, úgy még a propagandista szemüvegén át is ledisputálhatatlan tény, hogy a szatmármegyei svábok a török felzabáló háborúk után, a XVIII-ik század elején jöttek be az akkori Magyarországra, a Bodenti tájékról, ahonnan az el nem vitatható balsors űzte el őket jobb hazába, — senki nem hívta őket, és a maguktól jöttek és a magyarok vendégzeretellel keblükre ölelték valamennyiüket. Kétáz év alatt ezeknek a bevándoroltaknak leszármazottjai teljesen asszimilálódtak, mert tény, hogy a magyarok egyenjogú polgároknak tekintették őket. Nem igaz tehát a propagandisták azon állítása, hogy: „a magyar egyházi és világi méltóságokban nem lehetett látni svábokat, csak magyarokat.” Ennek a merő állításnak a bizonyítani akarásánál nagyon gyöngye argumentum azokra hivatkozni, akik nem voltak nagyok, vagy nem lehettek azzá, hanem tessék azoknak a vég nélküli sorát ejteni, emlegetni, akik naggyá lettek, akik arra nemzeti szeregmázásra tekintet nélkül érdemeseknek találtattak. Itt van mindjárt például Csernoch, a volt hercegprimás. Mindig tótnek vallotta magát és mégis, mielőtt meghalt, ünnepélyesen kijelentette gróf Klebersberg Kunó kultusz miniszternek, hogy a koporsójánál hivatkozzon rá, hogy a magyar állam milyen nagy lelket tud bánni a kisebbséggel. — Vagy például Simor, Scitovszky hercegprimások, — Császká György érsek, — tótok

voltak úgy, hogy abban az időben az a mondas járta, hogy Magyarországon csak tót lehet primás. — Maniut, vajdát ugyan csak ne emlegessék, amikor Teancu jelenleg vezérigazgató a közoktatásügyi minisztériumban és egy Gocan jelenleg nagyváradi tankerületi főigazgató, a magyar kormánytól még egyetem diák korukban többször stipendiumot kaptak külföldi tanulmány utakra s azután kitűnő állásokat kaptak. Így Gocan egész fiatal tanár korában ki lett nevezve a budapesti barcsai uccai minta-gymnásiumba, a sok jeles magyar tanár mellőzéseivel. (Avagy talán az fáj Wieser Istvánnak, hogy őt is mellőzték ekkor?) Hovatovább Mánium már több ízben kijelentette, s legutóbb a jassi-i népgyűlésen jelentette ki, hogy a magyarok sokkal jobban bántak velük, mint most a román kormány emberei. Bleyerre hivatkozva ugyancsak épp az ellenkezője áll annak, amit a propagandisták vele kapcsolatosan mondanak. Bleyer, a budapesti tudomány egyetemen a német irodalomtörténet tanára volt. Főként magyar vonatkozású német irodalom tanulmányokkal foglalkozott. Később őt is elragadta a szereplési vágy s a Friedrich kormány nemzetiügyi minisztere lett, majd nemzetgyűlési képviselő. De akárhogyan is vizsgáljuk meg e kérdést és bármennyit is vitatkozzunk fölőtte, az az egyszer mindenesetre bizonyos, hogy szatmármegyei svábok kérdése csak a propagandisták agyában van, ilyen — ismétlőjük — az itt élő (svábnak mondott) magyaroknak eszébe sincs és nincs is szándékukban svábokká lenni. — Tartsa meg az Isten ebbéli szándékukat! ... Gata.

— Ha abszolút művészi fényképeket akar, keresse fel SZÉCSEN ZOLTÁN műtermét. Deák tér 6. szám. 1. emelet.

— Redukálják a gyógyszerárak részére kiutalható szeszmenyiséget. A pénzügyminisztérium megállapítása szerint egyes gyógyszerárak visszaéléseket követtek el a rendelkezésükre bocsátott szesz és ezért elhatározta, hogy városokként három kategóriába osztja be a gyógyszerárakat és csoportok szerint fogja megállapítani a részükre kiutalandó szeszmenyiséget.

— Egy lap, amelyben minden van. Az a lap, melyben mindent megtalál az olvasókörzönség: a Kolozsváron megjelenő ELLENÖR, mely Tóth Sándor szerkesztésében rendkívül változatos és nívós tartalommal minden második vasárnap jelenik meg. Az ELLENÖR-ben van minden politika, riport, közgazdaság, színház, kritika s tudósítások az ország minden részéből. Cikkei eredetiek, közérdekűek, riportjai élénke, frissek, úgyhogy minden sora számot tarthat a közönség érdeklődésére. Negyvennégy oldalon jelenik meg az ELLENÖR, amely most készül újabb nyolc oldallal kibővíteni eddigi tartalmát és értékes közgazdasági rovatát. Ha utazik, ha vonatra ül, legjobb utitársa, szórakoztatója, informátora az ELLENÖR, melyet minden lapárúsnál az országban megvehet és megrendelheti a kiadóban, Cluj Kolozsvár, Str. Regina Maria 36.

Biztosítsunk a „NATIONALA”

Biztosító Társaságnál.

Alapítva: 1882. Telefon 320.

Vezérképviselő: Satumare Str. Regina Maria (v. Széchényi u.) 12.

A legtekélyesebb háskötők, fűzők, melltartók, prima gummifűzők meglepő olcsó árban:

GROSZ GIZELLÁNÁL

Calea Traian (v. Attia u.) 10. szerezhető be.

Ha végig lapozzuk a nagykárolyi, nagybányai és sighetli hetilapokat, azt tapasztaljuk, hogy ezen városok kereskedői és iparosai mozgékonyak, rajta tartják kezüket a kereskedelmi élet pulzusán. Tudják, hogy reklámmal csigázhatják fel a vásárló közönség érdeklődését, miként élénkíthetik fel a forgalmat és nem sajnálják az anyagi áldozatot, mert tudják, hogy a reklámra kiadott befektetés meghozza a hasznot. Szatmár kereskedői, iparosai tulságosan csendesek. Megmaradnak azon téves felfogásuk mellett, hogy a reklámra nincs szükség. Pedig régi igazság az, hogy reklám nélkül nincs kereskedelem. Részben ez is hozzá járul ahhoz, hogy Szatmáron nincs az a forgalom, amelyet Szatmár egyébként fejlett kereskedelme megérdemel. Kereskedő és iparos urak, — tehát saját érdekükben cselekszenek, ha hirdeteiket mielőbb feladják a „Hétfői Friss Ujság”-ba, mert másrészt ez az a lap, amely érdekeikért sikra száll! ...

A legszebb cipő festés

KLÁNICÁNÁL

— Ha divatos és mégis olcsó férfi és női kalapra vanszüksége, akkor keresse fel JELENİK LAJOS amerikai kalapüzemét. Várdomb u. 25. Javításokat olcsón vállal.

Steier Sándor és Társai
fűszer, gyarmat és pamut-import vállalata
Szatmár, Batthányi u. 2.

Üzletáthelyezés

25 év óta fenálló üzletemet László és Markovits féle üzletelhelyébe, „Dácia mellett” helyeztem át.

„Párisi Aruház”

Róth Róbert

Halmes fogászatiműterem

Satu-Mare,

Verbőczy ucca 11. (Kath.

Legényegylettel szemben)

Készít: műfogakat, arany fogkoronákat és foglöméseket.

— Összeírják a munkanélkülieket. A munkaügyi minisztérium az ország területén lévő munkanélküliek számának pontos megállapítása végett felhívta az összes szakszervezeteket, hogy készítsenek pontos kimutatást a város területén lévő munkanélküliekről.

Szeplő mentes, úde-rózsás lesz az arca, Ha a bevált krémét, „Robellát” használja, Robella Cosmetica, Szatmár, P. Bratianu (Deák-tér.) 6. I. Telefon: 27.

Rejtvények

I.

Verses rejtvény

Hoggyha egy vers halásos,
Komoly és lendületes,
Merészen szárnyal,
Képzeteled magával ragadja
A költő néki e nevet adja
Megfordítva ez a név,
Kihál abból minden hév.
Ráróják a parasztra
Szegényre és gazdagra. —

II.

Számtani kérdés

Három vándor belért a kocsmába, ahol fűtő lojásokat rendelték. Az első megelte a feltálat lojások egy harmadát. A második megelte a megmaradt lojások egy harmadát, a harmadik szintén megelte a megmaradt lojások egy harmadát s végül a még megmaradt lojásokon egyenlő arányban megosztották. Hány lojást rendelték és ki ki hányat evett meg?

A megfejtések március 19-ig küldendők be. Sorshúzás után két helyesen megfejtő részére a „Hétfői Friss Ujság”-ot egy-egy negyed évi díjmentesen küldjük.

A 9-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtései a következők: 1. Körte. 2-1. 1. 3. 7. — 12

A helyesen megfejtők nevei: Hacker Gábor, Grósz József, Varga Pál, Neu Zolt, Verdes Gábor, Satumare, Porca György, Siska Irénke, Jere mi János, Nagy Juliska, Tóth Kálmán, Carei A. Malvin Halmeu, Vigh Bernát, Sighet.

Jutalmat nyertek: Tóth Kálmán, Vigh Bernát.

Felelősszerkesztő Dr. Már István
Nagykárolyi szerkesztőségünk: Csáky Gusztáv, Reg. Ford. 21.

Apolló

Hétfői, szerdán és csütörtökön
TULVILÁGIEMBER Főszerepben
Paul Wegener és Olga Tschechova

Uránia

Hétfői falangető Ő komédia
Te csak ne izgasd magad

Hol vásároljunk?

Önnek nem kerül fáradságába s a hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanúsít, ha vásárlásnál a „Hétfői Friss Ujság”-ra hivatkozik!...

Elegáns ruhák

és felöltők

kizárólag

Papp István

uriszabónál

Árpád ucca 51 készülnék.
Finom szövetek nagy választékban

Szolid árak!

Figyelmes kiszolgálás

Székely István

bőrönd, bőrdiszmi és lószerszámgyártó Satu-Mare, Str. Mih. Viteazul (v. Rákóczy u.) 21.

Raktáron tart: bőröndöket, kézitáskákat, redikülőket és pénztárcákat; valamint kocsizó és igás lószerszámokat

Legelőnyösebb beszerzési forrás!...

Figyelem!

Ha rugékonnyan és könnyen akar járni, akkor ludtálcát cipőjébe

Tatár

Miklósnál

Bercsényi ucca 42. vegyen.

Kereshet,

de találni nem fog rófos áruban

olcsóbb bevásárlási forrást, mint a

Textil-Ház

Klein & Co. P. Bratianu (v. Deák-tér) 21. Dr. Vajai ház.

Tegyen egy próba vásárlást!...

Garancia képes ez yó-neknek részletre i s...

Kérjük mindenütt a

„Lutherczell”

sőreit
Megrendelhető: Steinmetz Lipót és társa cégnél, Bul. Bassarabilor (Batthányi u.) 16
Telefon szám: 313

Akar Ön elegánsan öltözködni?

Akkor keresse fel

SZEIBERT ÁDÁM

uriszabóságát

Str. Petru Rares (v. Petőfi u.) 1. Ahol a legfinomabb eredeti angol-gyapjú szövetekből a legelegánsabb ruhák készülnek.

Mezőgazdák figyelmébe!

Mindenféle mezőgazdasági gépek törött alkat részeit szakszerűen és felelősség mellett olcsón megcsináljuk.

Kőrössi és Majthényi
lakatosok és autogénhegesztők
Szatmár, Kölcsey u. 8 szám.

Nyersgumival

a legjobb divat szerint készít cipőket és csizmákat

Fedor Biljakov

cipész, Str. Stefan cel Mare (v. Kazinczy ucca) 10

Hó és sárcipők

szakszerű javítását a legolcsóbban vállalja.

Mű és Sima örlést garantált minőségben és olajsajtólást a legolcsóbban végez a

László malom

Telefon 390

Menyasszonyi, — nyoszolyolányi

csokrok, koszorúk

és különféle élő-és mű

virágok a legolcsóbban

Berey Károlyné

virágüzletében szerezhetők be. Szatmár, Kazinczy ucca 11

Tevjovits József

vizumoztatási irodája

Dácia udvar

Gyorsan, pontosan

és olcsón teljesíti

megbízatásait

Nekisérletezzon

a jó minőségű szövettel, hanem KERESSE FEL

Lovász György

uriszabóságát Piata Bratianu (volt Deák-tér) 2.

Ne halgasson senkire, keresse fel saját szabóját.

Szatmári Timár Ipartársulat

Központi Elárusító Csarnoka

Satu-Mare

Str. Decebal

Kölcsey u.

2.

Ajánlja: Fekete sima pilling és préselt bőröket, tehén-bőr, húzóbőr, vikszbőr és hasításban mindenkor legolcsóbb napl. árban. Állandóan nagy raktár.

„Iris” chamotte porcelán kályhák minden színben és nagyságban kaphatók

BERGER ADOLF

kályhásmesternél Szatmár, Str. Corvin. (Hunyadi u.) 29.

720-as benzin

A Str. Horia (volt Károlyi köz) 5. szám alatti telephelyünk előtt felállított legmodernebb automatikus benzintöltő állomásunkon mindenkor legolcsóbban kapható.

Éjjeli szolgálat

Vas és Vasár behozatali r. t.

Lincoln FORD Fordson osztálya

Husvétii sonkát

idejében rendeljen

Iring & Kraicsovits

mészáros, hentes és kolbászárú üzletében Szatmár, Mihai Viteazul (v. Rákóczy u.) 27.

Naponta friss és tisztán készült árak kaphatók!

Zsák, zsineg, ponyva
nagy választékban és legolcsóbb árakban

Glücklich

Bernát és fia

cégnél, P. Bratianu 27. (Plébánia épület.) Telefon: 21.

Aszódi fényképészeti műterme

Szatmár, P. Bratianu (v. Deák-tér) 9. szám
Készíti a legkisebb fényképfelvételket, nagyításokat aquarell, olaj és pasztell festményeket, igen jutányos árak mellett igazolványképek soron kívül

A „Hétfői Friss Ujság”
hirdetése nélkül ne várjon üzleti forgalmat

Ha Szatmáron van dolga

okvetlenül keresse fel az állomással szemben levő, jó hírnévnek örvendő

„P A R K”

szállodát és éttermet. Olcsó és nyugalmat nyújtó szobái garantált fűtőmelegesek. Szigorúan orth kőser házi konyha. Elsőrendű borok.

Pontos és figyelmes
kiszolgálás

Szatmár legkellemesebb szórakozóhelye a

„Viktoria”

Elsőrangú borok. Kül-és belföldi lapok. Naponta kitűnő cigányzenekar hangversenyez.

Tisztelettel:
Pali bácsi

Kitűnő házikosztra

abonnenseket elfogadók, ebéd, vacsora

1200

leítől kezdve. Éttermemben minden este Horvát Jancsi muzsikál. 3 óráig nyitva. Szíves pártfogást kér

BARÁNY BÉLA

Piata Bratianu (volt Deák-tér) 6. szám.
Adagoláshoz értő elsőrendű főzőmester keresek.

Puskás Árpád

uri-szabósága

SZATMÁR,
Str. Stefan cel Mare
(v. Kazinczy u.) 10.

Közeledik a tavasz!

Ilyenkor nem csekély gondot okoz

Hölgyeknek,

hogy izléses és divatos ridikülökkel jelenjenek meg a korzón

A legújabb párisi

modell szerint készített ridikülöket, neccsereket és utazóbőröndöket. Valamint a legjobb anyagokból irattáskákat, sportfelszerelési cikkeket és bőröndhuzatokat. Továbbá minden a szakba vágó javításokat pontosan és gyorsan teljesítik.

Székely

Sándor

Satu-Mare

Str. Stefan cel Mare

(v. Kazinczy u.) 16.

A timár ipartársulat székházában

Alapítva: 1901.

Nyomatott a Hirsch féle nyomdai műintézet gyorsajtóján Satu-Mare